

Praha 19. 8. 2013

35

Lékárny v roce 2012

Pharmacies in 2012

Souhrn

Tato Aktuální informace pojednává o výkonech sítě lékáren za rok 2012 a zaměřuje se na celkové výkony lékárenské péče a na průměrné výkony lékáren základního typu a lékáren ústavních vyjádřené v počtech přijatých receptů a poukazů a v tržbách.

Summary

This Topical Information refers to the outputs of the network of pharmacies in 2012 and it is focused on the total outputs of pharmaceutical service and on average outputs of classical pharmacies and hospital pharmacies, expressed in numbers of prescriptions and coupons received as well as in returns.

Výkony lékáren v roce 2012

Tato Aktuální informace vychází z podkladů získaných sběrem ročního výkazu A (MZ) 1-01 o činnosti zdravotnického zařízení, obor lékárenská péče. Výkazy odevzdalo celkem 2 494 lékáren základního typu a lékáren ústavních. Veškeré údaje o tržbách shromažďované ÚZIS ČR v rámci tohoto výkazu a zveřejněné v této Aktuální informaci se týkají tržeb za léčiva a zdravotnické prostředky. Publikované údaje se vztahují pouze k odevzdaným výkazům. V textu používané pojmy „lékárna základního typu“ a „ústavní lékárna“ slouží k charakteristice rozdílu v činnosti a v tržbách uvedených lékáren. Ústavní lékárna je součástí poskytovatele ústavní péče a obvykle většina vydaných léků a zdravotnických prostředků slouží „vlastnímu“ poskytovateli zdravotních služeb.

Celkové tržby za léčiva a zdravotnické prostředky u všech poskytovatelů lékárenské péče za rok 2012 podle zpracovaných výkazů dosáhly 75 583 mil. Kč a oproti roku 2011 se zvýšily o 4,6 %. Z toho tržby za léčiva činily v roce 2012 celkem 66 858 mil. Kč, což je cca o 4,5 % více než předcházející rok. Tržby od zdravotních pojišťoven se zvýšily o 4,4 % na 39 220 mil. Kč, z toho tržby od zdravotních pojišťoven za léčiva na recept se zvýšily o cca 4,9 % a tržby od zdravotních pojišťoven za zdravotnické prostředky na poukaz se snížily o 0,3 %. Tržby z doplatků pacientů a z volného prodeje dosáhly 17 541 mil. Kč, což je 103,6 % předešlého roku. Počet přijatých receptů činil 69 668 tis. ks, což je o 5,7 % méně než v roce 2011.

Lékárny základního typu (lékárny, které nejsou součástí jiného poskytovatele zdravotních služeb) dosáhly celkových tržeb za léčiva a zdravotnické prostředky 50 416 mil. Kč, což je 66,7 % obratu celého oboru lékárenské péče, a přijaly 90,6 % všech odbavených receptů (v roce 2011 to bylo 66,6 % obratu resp. 90,7 % receptů).

V zařízeních lékárenské péče celkem pracovalo v roce 2012 v počtech přepočtených na úvazky 6 028 farmaceutů a 4 935 farmaceutických asistentů. Z toho v lékárnách základního typu pracovalo 5 365 farmaceutů a 3 933 farmaceutických asistentů, rovněž v přepočtených počtech. Zde i v dalším textu a tabulkách se údaje za hodnocené roky týkají průměrných ročních počtů pracovníků a odevzdaných výkazů A (MZ) 1-01.

Průměrné výkony na 1 lékárně základního typu

Jedna lékárna základního typu v roce 2012 v průměru přijala celkem 26 372 receptů a dosáhla tržby za léčiva a zdravotnické prostředky ve výši 21 068 tis. Kč (v roce 2011 byly obdobné údaje 28 776 receptů a 20 658 tis. Kč). V jednom zařízení pracovalo v průměru 2,24 farmaceutů a 1,64 farmaceutických asistentů. Průměrná lékárna základního typu inkasovala 12 640 tis. Kč od zdravotních pojišťoven (2011 - 11 598 tis. Kč) a 6 705 tis. Kč od pacientů za doplatky a volný prodej (2011 - 6 651 tis. Kč). Tržby od zdravotnických zařízení v průměru činily 1 395 tis. Kč, v roce 2011 cca 1 400 tis. Kč.

V porovnání krajů měla nejvyšší tržby za léčiva a zdravotnické prostředky typická lékárna základního typu v Hlavním městě Praze, v roce 2012 v průměru cca 26 237 tis. Kč ročně, a v Moravskoslezském kraji - 22 841 tis. Kč. Nejnižší tržby vykázaly lékárny v Jiho-moravském (18 581 tis. Kč) a Libereckém kraji (18 755 tis. Kč).

Průměrné výkony na 1 ústavní lékárně

Ústavní lékárna, tzn. lékárna, jež je součástí poskytovatele ústavní péče, přijala v roce 2012 v průměru 60 240 receptů. V jedné ústavní lékárně pracovalo v přepočtených počtech v průměru 6,28 farmaceutů a 7,51 farmaceutických asistentů. Ústavní lékárna v průměru dosáhla v roce 2012 tržby za léčiva a zdravotnické prostředky celkem ve výši 216 929 tis. Kč (v roce 2011 to bylo 210 387 tis. Kč), z toho v průměru 132 279 tis. Kč od zdravotnických zařízení (v roce 2011 to bylo 125 748 tis. Kč). Další 71 912 tis. Kč inkasovala ústavní lékárna v průměru od zdravotních pojišťoven, přičemž předcházející rok to bylo 70 881 tis. Kč. Celkem 11 508 tis. Kč v ústavní lékárně v roce 2012 tvořily tržby od pacientů za doplatky a volný prodej, což byl roční pokles o 0,8 %.

Podíl plateb od zdravotních pojišťoven na tržbách průměrné ústavní lékárny v roce 2012 činil 33,2 %, zatímco podíl plateb od zdravotnických zařízení činil 61,0 % a podíl tržeb z doplateků k receptům a poukazům spolu s volným prodejem jen 5,3 %. U lékáren základního typu byl průměrný podíl plateb od zdravotních pojišťoven 60,0 %, průměrný podíl plateb od zdravotnických zařízení 6,6 % a tržby přímo od pacientů za doplatky a volný prodej 31,8 %.

Doplňující informace

Na 1 recept připadla v roce 2012 v průměru léčiva v hodnotě 648 Kč. Přitom hodnota léků na 1 recept v klasické lékárně byla v průměru 589 Kč, zatímco průměrná hodnota léčiv na 1 recept v ústavní lékárně byla 1 237 Kč. Toto vyplývá z částečně odlišného sortimentu léků v ústavních (nemocničních) lékárnách, který zahrnuje i speciální nákladné léky. Jednomu poukazu na zdravotnické prostředky odpovídala hodnota 1 144 Kč. Doplatek pacienta na 1 recept v roce 2012 byl v průměru cca 136 Kč, na 1 poukaz cca 60 Kč. Na 1 obyvatele ČR připadla za rok 2012 průměrná úhrada v lékárně 921 Kč za doplatky na recept/poukaz a 748 Kč za volně prodejné léky nebo zdravotnické prostředky. Na jednu lékárně připadalo v roce 2012 v průměru cca 3 844 obyvatel.

Vypracoval: Ing. Ivan Popovič

1. Výkony zařízení lékárenské péče celkem v letech 2009–2012

Rok	2009	2010	2011	2012	Index 2012/2011 %	Index 2012/2009 %
recepty celkem v ks	72 946 273	73 463 532	73 895 742	69 667 726	94,28	95,51
poukazy celkem v ks	3 161 773	3 302 464	3 291 575	3 279 791	99,64	103,73
žádanky na léčiva od ZZ v ks	1 617 838	1 715 580	1 687 181	1 692 721	100,33	104,63
objednávky na léčiva od ostatních odběratelů v ks	181 924	196 022	216 634	234 189	108,10	128,73
žádanky na zdrav. prostředky od ZZ v ks	396 998	408 414	476 595	412 530	86,56	103,91
objednávky na zdrav. prostředky od ostatních odběratelů v ks	16 652	19 083	18 059	20 133	111,48	120,90
tržby léčiva a zdrav. prostředky celkem tis. Kč	71 480 439	71 204 649	72 292 966	75 583 068	104,55	105,74
tržby za léčiva celkem tis. Kč	63 600 782	63 197 027	63 961 033	66 857 520	104,53	105,12
v tom: tržby od ZPoj za léčiva v tis. Kč	35 185 429	33 752 703	33 987 000	35 666 759	104,94	101,37
tržby od ZPoj za zdrav. prostředky v tis. Kč	3 293 924	3 429 286	3 565 046	3 553 349	99,67	107,88
doplatky pacientů za recepty a poukazy tis. Kč	8 567 226	9 111 243	9 261 180	9 676 844	104,49	112,95
volný prodej léčiv a zdrav. prostředků tis. Kč	7 546 682	7 482 923	7 663 780	7 864 530	102,62	104,21
tržby od ZZ tis. Kč	15 957 115	16 435 078	16 785 695	17 837 191	106,26	111,78
z toho za léčiva tis. Kč	12 249 047	12 660 712	12 841 099	13 566 972	105,65	110,76
zdrav. prostř. tis. Kč	3 708 068	3 774 366	3 944 596	4 270 219	108,25	115,16
tržby od ostatních odběratelů za léčiva a zdrav. prostř. tis. Kč	930 063	993 416	1 030 265	984 395	95,55	105,84
farmaceuti (přepočtený počet) ¹⁾	5 646	5 803	5 904	6 028	x	x
farm. asistenti (přepočtený počet) ¹⁾	4 656	4 793	4 780	4 935	x	x
počet hodnocených jednotek s odevzdaným výkazem (lékárny i výdejny zdrav. prostředků)	2 443	2 491	2 574	2 640	x	x
tj. podíl z celkového registrovaného počtu ZZ (lékáren a výdejen zdrav. prostředků) v %	94,1	94,8	95,0	95,1	x	x

¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet

ZPoj - zdravotní pojišťovny

ZZ - zdravotnická zařízení

Zdroj: ÚZIS ČR

2. Výkony na 1 lékárně základního typu v letech 2009–2012

Rok	2009	2010	2011	2012	Index 2012/2011 v %	Index 2012/2009 v %
recepty ks	29 584	29 437	28 776	26 372	91,65	89,14
poukazy ks	734	739	726	703	96,83	95,78
žádanky na léčiva od ZZ ks	168	165	160	149	93,13	88,69
objednávky na léčiva od ostat. odběratelů ks	68	74	70	83	118,57	122,06
žádanky na zdrav. prostředky od ZZ ks	14	14	13	13	100,00	92,86
žádanky na zdrav. prostředky od ostatních odběratelů ks	4	5	5	5	100,00	125,00
tržby léčiva + zdrav. prostředky celkem tis. Kč	21 141	20 803	20 658	21 068	101,98	99,65
z toho tržby od ZPoj za léčiva tis. Kč	12 129	11 667	11 598	11 909	102,68	98,19
tržby od ZPoj za zdrav. prostředky tis. Kč	689	668	689	731	106,10	106,10
doplátky pacientů a volný prodej tis. Kč	6 672	6 729	6 651	6 705	100,81	100,49
tržby od ZZ tis. Kč	1 361	1 417	1 400	1 395	99,64	102,50
z toho za léčiva tis. Kč	1 341	1 396	1 367	1 363	99,71	101,64
zdrav. prostředky tis. Kč	20	21	33	32	96,97	160,00
tržby od ostatních odběratelů tis. Kč	290	322	321	328	102,18	113,10
z toho za léčiva tis. Kč	275	308	307	312	101,63	113,45
farmaceuti (přepočtený počet) ¹⁾	2,29	2,30	2,26	2,24	x	x
farm. asistenti (přepočtený počet) ¹⁾	1,74	1,74	1,67	1,68	x	x
počet hodnocených lékáren s odevzdaným výkazem	2 196	2 253	2 330	2 393	x	x
tj. podíl z celkového registrovaného počtu ZZ (klasických lékáren) v %	94,8	95,6	95,0	95,0	x	x

¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet

ZPoj - zdravotní pojišťovny

ZZ - zdravotnická zařízení

Zdroj: ÚZIS ČR

3. Výkony na 1 ústavní (nemocniční) lékárnou v letech 2009–2012

Rok	2009	2010	2011	2012	Index 2012/2011 %	Index 2012/2009 %
recepty celkem ks	75 030	69 104	64 109	60 240	93,96	80,29
poukazy ks	4 763	5 114	5 249	5 671	108,04	119,06
žádanky na léčiva od ZZ ks	12 603	13 483	12 755	12 732	99,82	101,02
objednávky na léčiva od ostatních odběratelů ks	337	309	541	358	66,17	106,23
žádanky na zdrav. prostředky od ZZ ks	3 575	3 621	4 272	3 548	83,05	99,24
žádanky na zdrav. prostředky od ostatních odběratelů ks	17	24	34	36	105,88	211,76
tržby léčiva + zdrav. prostředky celkem tis. Kč	226 012	217 709	210 387	216 929	103,11	95,98
v tom tržby od ZPoj za léčiva tis. Kč	83 324	73 622	66 398	66 995	100,90	80,40
tržby od ZPoj za zdrav. prostředky tis. Kč	3 602	3 956	4 483	4 917	109,68	136,51
doplatky pacientů a volný prodej tis. Kč	11 542	12 128	11 595	11 508	99,25	99,71
tržby od ZZ tis. Kč	125 623	126 071	125 748	132 279	105,19	105,30
z toho za léčiva tis. Kč	93 726	94 618	93 055	97 232	104,49	103,74
zdrav. prostředky tis. Kč	31 897	31 453	32 693	35 047	107,20	109,88
tržby od ostatních odběratelů tis. Kč	1 922	1 932	2 163	1 229	56,82	63,94
z toho za léčiva tis. Kč	1 822	1 866	2 047	1 120	54,71	61,47
farmaceuti (přepočtený počet) ¹⁾	6,04	6,13	6,09	6,28	x	x
farm. asistenti (přepočtený počet) ¹⁾	7,16	7,62	7,48	7,51	x	x
počet hodnocených lékáren s odevzdaným výkazem	95	96	99	101	x	x
tj. podíl z celkového registrovaného počtu ZZ (ústavních lékáren) v %	100	100	100	100	x	x

¹⁾ Průměrný roční přepočtený počet

ZPoj - zdravotní pojišťovny

ZZ - zdravotnická zařízení

Zdroj: ÚZIS ČR

4. Průměrná tržba na 1 doklad v Kč a počet dokladů na 1 obyvatele v lékárenské péči v letech 2009–2012

Doklad	2009	2010	2011	2012
na 1 recept hodnota léků v lékárenské péči celkem v Kč	598	582	583	648
na 1 recept hodnota léků v Kč v klasické lékárně	527	519	527	589
na 1 recept hodnota léků v Kč v ústavní lékárně	1 217	1 188	1 160	1 237
na 1 poukaz hodnota zdrav. prostředků v lékárenské péči celkem v Kč	1 084	1 078	1 125	1 144
na 1 žádanku od ZZ na léčiva v lékárenské péči celkem hodnota v Kč	7 571	7 380	7 611	8 015
na 1 žádanku od ZZ na léčiva hodnota léků v klasické lékárně	8 003	8 463	8 561	9 179
na 1 žádanku od ZZ na léčiva hodnota léků v ústavní lékárně	7 437	7 018	7 296	7 637
na 1 žádanku od ZZ na zdrav. prostředky v lékárenské péči celkem hodnota v Kč	9 340	9 242	8 277	10 351
na 1 žádanku od ZZ na zdrav. prostředky hodnota v klasické lékárně	1 402	1 469	2 612	2 480
na 1 žádanku od ZZ na zdrav. prostředky hodnota v ústavní lékárně	8 921	8 685	7 653	9 877
na 1 objednávku léčiv v lékárenské péči celkem hodnota v Kč	4 317	4 460	4 241	3 677
průměrná úhrada pacienta na 1 recept v Kč	116	122	123	136
průměrná úhrada pacienta na 1 poukaz v Kč	42	39	42	60
průměrný počet obyvatel na 1 lékárně	4 054	4 006	3 935	3 844
průměrná úhrada na recepty a poukazy na 1 obyvatele za rok v Kč	817	866	882	921
volný prodej léčiv/zdrav. prostředků na 1 obyvatele za rok v Kč	740	711	730	748
průměrný počet receptů na 1 obyvatele za rok v ks	6,95	6,99	7,04	6,63
průměrný počet poukazů na 1 obyvatele za rok v ks	0,30	0,31	0,31	0,31

Zdroj: ÚZIS ČR

5.a, 5.b Lékárny základního typu - počty receptů a tržby za rok 2012

Počet receptů v kusech za rok	Počet lékáren	Tržby v mil. Kč za rok	Počet lékáren
0–10 000	539	0–5	290
10 001–20 000	701	5–10	490
20 001–30 000	463	10–15	457
30 001–40 000	246	15–20	341
40 001–50 000	147	20–25	218
50 001–60 000	88	25–30	136
60 001–70 000	53	30–35	98
70 001–80 000	55	35–40	82
80 001–90 000	39	40–45	48
90 001–100 000	20	45–50	39
100 001–150 000	36	50–55	39
150 001–200 000	5	55–60	31
200 001 a více	1	60 a více	117
Celkem ČR	2 393	Celkem ČR	2 386

Zdroj: ÚZIS ČR podle odevzdaných statistických výkazů A (MZ) 1-01 lékáren základního typu
které uvedené výkony vykázaly

6. Průměrné výkony na 1 lékárnu základního typu za rok 2012 kraje + ČR celkem *)

Kraj	Hl.m. Praha	Středo-český	Jiho-český	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhr.	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskosl.	ČR celkem
recepty celkem ks	27 380	27 299	26 775	24 691	23 307	26 010	24 949	24 941	23 243	28 154	24 852	29 555	28 118	27 353	26 372
poukazy ks	680	627	579	458	334	739	989	1 014	598	668	603	707	752	778	703
žádanky na léčiva od ZZ ks	106	195	135	139	94	133	63	106	182	68	118	192	213	239	149
objednávky na léčiva od ostat. odběratelů ks	81	70	84	70	150	65	50	230	35	79	67	61	41	97	83
žádanky/objednávky na zdrav. prostř. ks celkem	10	12	11	35	12	18	21	30	17	17	18	22	30	15	18
tržby léčiva + zdrav. prostř. celkem tis. Kč	26 237	21 520	19 018	18 843	18 896	20 433	18 755	20 181	19 211	19 739	18 581	21 227	21 900	22 841	21 068
v tom: tržby od ZPoj za léčiva tis. Kč	12 824	12 088	11 483	10 974	9 897	11 863	10 656	11 550	12 133	12 396	10 478	12 849	12 315	13 126	11 909
tržby od ZPoj za zdrav. prostř. tis. Kč	709	577	466	697	339	1 313	1 055	1 288	551	630	595	601	802	663	731
doplatky pacientů a volný prodej tis. Kč	8 651	7 252	6 437	6 382	7 647	6 377	6 287	5 597	5 610	6 419	6 387	6 466	6 283	6 347	6 705
tržby od ZZ tis. Kč	3 335	1 434	497	523	344	731	419	964	827	144	882	1 071	2 076	2 502	1 395
tržby od ostat. odběr. tis. Kč	718	169	135	267	669	149	338	782	91	150	239	240	424	203	328
farmaceuti (průměrný roční přepočtený počet)	2,50	2,03	2,05	2,01	1,74	1,76	2,02	2,47	2,27	2,32	2,48	2,40	2,38	2,29	2,24
farm. asistenti (průměrný roční přepočtený počet)	2,12	1,82	1,35	1,64	1,68	2,02	1,44	1,68	1,42	1,72	1,57	1,45	1,40	1,60	1,68
počet hodnocených lékáren s odevzdaným výkazem	305	246	137	130	78	172	102	150	136	106	281	142	131	277	2 393

*) Včetně odloučených odd. výdeje léčiv, dle odevzdaných výkazů
Zdroj: ÚZIS ČR

ZZ - zdravotnická zařízení
ZPoj - zdravotní pojišťovny